

Inrichtingsplan

Datum: 17 juli 2024
Kenmerk: 1376-Buitenplaats Aan de Dijk Tiel-inrichtingsplan
Versie: versie 01
Betreft: Inrichtingsplan Buitenplaats Aan de Dijk, Tiel

Voor de landschapsinrichting is een inrichtingsplan opgesteld. In dit plan wordt per onderdeel een aantal richtlijnen gegeven.

Richtlijnen inrichting

Formeel hof

De openbaar toegankelijke ruimten van de buitenplaats zijn te onderscheiden in het formele hof met de oprijlaan en het informele landschap rondom de woningen. Gezien de cultuurhistorische context waaraan ook de bebouwing refereert is het voor de hand liggend dat ook de erfinrichting recht doet aan de historische setting. Het belangrijkste bij buitenplaatsen in Gelderland is dat het hof en de omgeving geleidelijk in elkaar overvloeien. Vaak markeren slechts enkele struiken of bomen de grens tussen tuin en landschap. De tuin is daarbij slechts beperkt voorzien van verharding, en is ingericht met veel gras. Daarnaast is een onderscheid tussen 'voor', het wonen, en 'achter', het werken. 'Voor' betekent in dit geval een formelere buitenruimte: het hof met de oprijlaan. 'Achter' refereert meer aan het landschap. Hier functies als bospercelen, boomgaarden en grasland.

Tegelijkertijd is het natuurlijk zo dat de buitenplaats geen museum moet worden waarbij alleen die zaken worden toegelaten die historisch zijn.

Meer concreet betekent dat voor de locatie dat:

- de organisatie van de buitenplaats recht doet aan een voor-en achtererf;
- er één samenhangend formeel hof ingericht wordt voor de woningen aan de voorzijde, niet meerdere 'aparte' tuinen;
- een zo natuurlijk mogelijke overgang tussen het hof en de omgeving;
- zoveel mogelijk gebruik maken van lage groene erfscheidingen, daar waar deze noodzakelijk zijn;
- gebruik gemaakt wordt van inheemse beplanting aansluitend bij het gebied;
- materialen passen bij het gebied (halfverharding, gebakken klinkers, grind).

Het hof dient als één gezamenlijk samenhangend geheel ingericht te worden en bestaat in combinaties van verharding en halfverharding.

Op het erf kunnen ook bomen of siergroen geplant worden. Ook elementen als een beeld, zonnewijzer of fontein kunnen de allure van de buitenplaats te versterken. Denk bijvoorbeeld aan een grote boom in het midden van de zichtas. Vanaf dit hof ontsluiten alle woningen. De woningen vormen geen gesloten rand rondom het hof, maar er is vanuit het hof zicht op rest van de buitenplaats. De afbakening van de randen van het hof gebeurt door middel van lage groene hagen.

Oprijlaan

Het hof bereik je via de oprijlaan. Deze komt centraal op het hoofdhuis uit en is de belangrijkste zichtas op de buitenplaats. De oprijlaan is net als bij veel klassieke buitenplaatsen aan weerszijde geflankeerd door bomenrijen, eventueel met onderbeplanting. Dat kan bijvoorbeeld door de aanplant van Hollandse Lindes. De verharding bestaat uit een smalle rijbaan in gebakken klinkers, met eventueel aan weerszijde een strook halfverharding of doorgroeitegels, of is volledig uitgevoerd in halfverharding.

Omliggend landschap

Voor de landschaps- en maaiveldinrichting is een inrichtingsplan opgesteld.

De eerste ontwerp laag is de gevarieerde blokverkeveling. De orthogonale opzet is de basis voor de inrichting van het landschap. De sloten/greppels aan weerszijde van de buitenplaats versterken deze eerste laag in de ordening.

De tweede laag in de ordening wordt bepaald door de landschapsinrichting in dezelfde orthogonale stijl. Daarbinnen worden afwisselende elementen ingezet: bospercelen, boomgaarden en kruidenrijk grasland. De wandelpaden rijgen deze verschillende delen aan elkaar in een orthogonale opzet. Ook vormen zij de verbinding tussen Kruisstraat en Ophemertsedijk. Vanaf die wandelpaden zijn er verrassende doorkijkjes en een doorsteek naar het hof. Ook de twee bestaande bomen worden ingepast.

De derde laag in het ontwerp wordt gevormd door het hof van de buitenplaats. Dit hof kent meer formele inrichtingsprincipes.

Bij de inrichting van de buitenplaats zijn de structuurlijnen in het landschap het uitgangspunt. Het is van belang dat open en gesloten delen elkaar afwisselen zodat er een kleinschalig afwisselend beeld ontstaat dat zo kenmerkend is voor het gebied. Aan de dijk wordt het beeld opener, omdat de dijkzone voor de veiligheid in principe vrij gehouden moet worden van bomen en opgaande beplanting. Hier wordt ingezet op overwegend kruidenrijk grasland en mogelijk met maaipaden. Ook een enkele boom is mogelijk in de zone aan de dijk, omdat er met de dijkversterking een overhoogte/leeflaag van 50cm wordt aangelegd.

Openbaar toegankelijk

De inrichting van de buitenplaats draagt bij aan de verfijning van het recreatieve netwerk tussen de wijk Passewaaij, de Ophemertsedijk en de wetlands. Het landschap, inclusief het recreatieve padennetwerk, is overdag openbaar toegankelijk en heeft een uitnodigend karakter.

Wandelroutes

De paden in de buitenplaats geven een gevarieerd beeld en lopen afwisselend tussen open en besloten stukken. Paden lopen door het bos, de rand van het bos, door de boomgaard en door open weiden. Ze sluiten naadloos aan op de paden van de naastgelegen buitenplaatsen, zodat aaneengesloten routes ontstaan.

Bos, opgaande bossages en mantelzoom

Op het terrein van de buitenplaatsen wordt bos aangelegd. Dit bos draagt bij aan de afwisseling tussen open en gesloten delen op de buitenplaats. Het bos wordt aangeplant met inheemse soorten zoals de zomereik, winterlinde, zwarte populier en de zwarte els. Een combinatie van deze boomsoorten past in het landschapsbeeld. Eventueel zouden langs het westelijke wandelpad knotwilgen kunnen worden geplaatst. Voor de oprijlaan wordt geadviseerd om Hollandse lindes te plaatsen. Als onderdeel van het bosareaal

worden (hoogstam)fruitbomen geplant in de boomgaarden. Vanuit veiligheid is het wenselijk om het bos vrij open te houden, met beperkte onderbeplanting. Daarmee is een mantelzoom of struweel ook enkel logisch aan de zijde van de dijk.

Op één plek in het bos wordt ruimte gelaten voor wezelvoorzieningen door dode takkenrillen of een stapel dode boomstammen te plaatsen. Dit zou kunnen tussen de woningen en de dijk in, in het breedste deel van het bos.

Tussen het (opgaande) bos en grasland richting de dijkzone wordt een mantel aangelegd in de vorm van struweel. Deze vormt een overgang tussen het bos en het graslandschap rondom de dijk. De mantel wordt aangeplant met inheemse soorten zoals bijvoorbeeld de meidoorn, hazelaar en wilde rozen.

Grasland

Tussen de mantel en de dijk blijft het terrein open en wordt deze ingericht als kruidenrijk grasland met mogelijk maaipaden. Hier kan worden ingezet op specifieke kruidenmengsels (G3 of G5 van Cruydt-Hoeck) die goed zijn voor vlinders. In het grasland kan ook een bijenwand worden aangelegd, die bij voorkeur op het zuiden is gericht. Dit is eenvoudig te realiseren met de afgravingen die elders op het terrein worden gedaan voor de aanleg van watergangen.

Het geheel aan maatregelen: (hoogstam)boomgaarden, bos, mantel en kruidenrijk gras dragen bij aan het versterken van de biodiversiteit en verbinden de uiterwaarden (Natura 2000 gebied) en het ecologisch ingerichte en beheerde Lingewaalpark.

Water

In de bestaande situatie liggen verschillende watergangen. Aan de Kruisstraat is er een A-watergang, aan de zuidwestzijde een C-watergang en aan de noordoostzijde een zaksloot. Deze drie watergangen blijven behouden. De A-watergang krijgt een onderhoudszone van 4 meter breed. Omdat op het terrein verharding wordt toegevoegd, wordt er extra waterberging gerealiseerd in greppels/zaksloten van circa 50 centimeter diep. Deze greppels/zaksloten liggen langs de kavelgrenzen. Hiermee wordt voorzien in voldoende waterberging om de toename aan bebouwing/verharding te compenseren.

Legenda

plangrens

bebouwing

dakvlak

kavel

halfverharding

verharding

berm grasbetonsteen

openbaar groen

scheerhaag

losse haag

grens waterstaat -waterkering

grens vrijwaringszone dijk

bos gemengd

indicatieve zone luchtige mantelzoom

bestaande boom

bomen oprijlaan

boomgaard

inrichtingselement zitbank

takkenril

parkeerplaats

A-watergang bestaand

onderhoudstrook 4m

C-watergang bestaand

zaksloot bestaand

greppel nieuw

waterberging: 1.05m³ x 145m = 152.25m³

project

naam

opdrachtgever

tekening

titel

nummer

status

datum

revisie

revisienummer

revisiedatum

gewijzigd door

omschrijving

Tiel Buitenplaatsen Kruisstraat 12

Inrichtingsplan

137601-A001-00

Concept

6/8/2023

blad

02

schaal en formaat

1:500

getekend door

Martijn Kroes

aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend, kadastrale grenzen zijn indicatief

ruimtelijke denkers

wissing

www.wissing.nl